

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 441

Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/756)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-1975/01766

3.4.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.3.1986 tarihinde kararlaştırılan «Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

1953 yılından beri resmen üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu, kuruluş amacına uygun olarak üye devletlerin ahvali şahsiye ile ilgili yasalarında, imkânların elverdiği ölçüde uygunluk sağlamak, kanunlardaki boşlukları doldurmak, vatandaşlarının diğer üye devletler ülkelerinde buldukları sırada ahvali şahsiye işlemlerinde kolaylık sağlamak amacı ile seri halinde sözleşmeler hazırlanmıştır. Bunlardan birisi de 15 Eylül 1977 tarihinde Atina'da imza edilmiş olan «Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşme» dir.

Sözleşme genel olarak nüfus işlemlerinde kullanılmak üzere verilen belgelerin tasdikten muaf tutulmasını öngörmektedir.

Halen, yabancı ülkelerde ahvali şahsiye işlemlerinin yapılmasında veya kişinin çalıştığı kurum ile ilişkilerinde ihtiyaç duyulan belgelerin kullanılabilmesi için, bu belgelerin, o ülkelerin diline çevrilmesi ve ayrıca konsolosluklar ve Dışişleri Bakanlığınca tasdik edilmesi gerekli olmaktadır. Bu durum, zaman kaybına ve gereksiz birtakım masraflara yol açmakta ve gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında bulunan vatandaşlarımız açısından birçok sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu Sözleşme ile tasdik işlemleri kaldırılmak suretiyle, bu işlem basitleştirilmekte ve kolaylaştırılmaktadır.

Söz konusu Sözleşmenin 1 inci maddesi tasdikten ne anlama geldiğini, 2 nci madde hangi belgelerin tasdikten muaf tutulacağı ile şartlarını, 3 üncü madde belgenin hangi hallerde veren makam tarafından doğrulanmasının isteneceğini, 4 üncü madde doğrulama isteminin ne yolda yapılacağını, 5 inci madde doğrulamanın ücretsiz yapılacağını ve usulünü, 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 ve 12 nci maddeler Sözleşmenin tasdikine, yürürlüğüne, feshine ve bunlara ait diğer hususları düzenlemektedir.

Milletlerarası ilişkilerin geliştiği ve nüfus hareketlerinin yoğunlaştığı zamanımızda bazı nüfus işlem ve belgelerinin tasdikten muaf tutulmasını amaçlayan söz konusu Sözleşmenin birçok yararlar sağlayacağı kuşkusuz olduğundan tasdiki için bu yasa tasarısı hazırlanmıştır.

Sözleşmenin tasdikine dair Kanun Tasarısının 1 inci maddesi Sözleşmenin tasdikine, 2 nci maddesi yürürlüğe girmesine, 3 üncü maddesi yürütmeye dair hükümleri kapsamaktadır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/756

Karar No. : 11

16 . 4 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve gerekçesi Komisyonumuzun 16.4.1986 günlü 9 uncu birleşiminde İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de katılımı ile incelenip görüşüldü.

Tasarının tümü ve maddeleri ayrı ayrı tartışıldı. Gerekçesi uygun görülerek tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edildi.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Osman Doğan</i> Şanlıurfa	Başkanvekili <i>Atilla Sın</i> Muş	Üye <i>Muzaffer Arıcı</i> Denizli
Üye <i>Mustafa Rifki Yaylalı</i> Erzurum	Üye <i>Ahmet Ata Aksu</i> Gaziantep	Üye <i>Fazıl Osman Yöney</i> İstanbul
Üye <i>Burhan Cahit Gündüz</i> İzmir	Üye <i>Ali Aşkın Toktaş</i> İzmir	Üye <i>Vecihi Akın</i> Konya
Üye <i>Arif Toprak</i> Niğde	Üye <i>Ali Rifki Atasever</i> Tekirdağ	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/756

Karar No. : 7

13 . 5 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 7.5.1986 tarihli 8 inci birleşiminde Dışışleri ve İçişleri Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

1953 yılından beri üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu tarafından hazırlanan ve 15 Eylül 1977 tarihinde Atina da imzalanan «Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşme» genel olarak nüfus işlemlerinde kullanılmak üzere verilen belgelerin tasdikten muaf tutulmasını öngörmektedir.

Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın Konsolosluklarda yapılmakta olan işlemleri, çeşitli formaliteler sebebiyle zaman kaybına, gereksiz masrafların yapılmasına yol açmaktadır. Özellikle nüfus işlemlerinin yürütülmesinde bazı belgelerin tasdik edilme mecburiyetini ortadan kaldıran bu sözleşme ile, konsolosluklardaki işlemler basitleştirilerek çalışmalar hızlandırılmış olmakta, aynı zamanda vatandaşlarımız için de büyük bir kolaylık sağlanmış bulunmaktadır.

Milletlerarası münasebetlerin geliştiği ve nüfus hareketlerinin yoğunluk kazandığı bu zamanda; bazı nüfus işlem ve belgelerin tasdikten muaf tutulmasını öngören sözleşmenin onaylanması için hazırlanan Kanun tasarısı, Komisyonumuzca uygun mütalaa edilmiştir.

Komisyonumuz ayrıca yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın Konsolosluklarca yürütülen çeşitli uygulamaların formalitelerini asgari hadde indirmek ve bu suretle, bir yandan Konsoloslukların iş hacmini azaltmak, diğer yandan da iş takibinde vatandaşlarımızın zaman kaybını önlemek maksadıyla, Dışışleri Bakanlığının Koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık ve kuruluşlarca bir araştırma yaptırılmasını temenniye şayan görmüştür.

Komisyonumuzca Kanun tasarısının gerekçesi yerinde görülerek, maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Kanun tasarısının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Prof. Fethi Çelikbaş
Burdur

Kâtip
Hasan Adnan Tutkun
Amasya

Üye
Halil İbrahim Karal
Ankara

Üye
Ali Rifkı Atasever
Tekirdağ

Başkanvekili
Hacı Turan Öztürk
Nevşehir

Üye
Paşa Sarioğlu
Ağrı

Üye
N. Oğuzhan Artukoğlu
Burdur

Üye
Y. Ziya Kazancıoğlu
Trabzon

Üye
Ogan Soysal
Ankara

Sözcü
M. Timur Çınar
Manisa

Üye
Neriman Elgin
Ankara

Üye
Nuh Mehmet Kaşıkçı
Kayseri

Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara

**HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ
METİN**

Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 15 Eylül 1977 tarihinde Atina'da imzalanmış olan Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Bazı İşlem ve Belgelerin Tasdikten Muaf Tutulmasına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

28 . 3 . 1986

**Başbakan
T. Özal**

**Devlet Bak. Başbakan Yrd. V.
K. Oksay**

**Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler**

**Devlet Bakanı
A. Karaevli**

**İçişleri Bakanı
Y. Akbulut**

**Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu**

**Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy**

**Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral**

**Devlet Bakanı
K. Oksay**

**Devlet Bakanı
A. Tenekeci**

**Adalet Bakanı
M. N. Eldem**

**Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu**

**Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray**

**Tarım Orman Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan**

**Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. N. Türel**

**Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz**

**Devlet Bakanı
M. T. Titiz**

**Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk**

**Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin**

**Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın**

**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli**

**Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu**

BAZI İŞLEM VE BELGELERİN TASDİKTEN MUAF TUTULMASINA DAİR SÖZLEŞME

Bu sözleşmeyi imza eden Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonuna üye devletler, sözleşmeye taraf devletler arasında, bazı işlem ve belgelerin tasdikten ya da benzeri işlemlerden muaf tutulmasını sağlamak arzusu ile aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır :

MADDE 1.

Bu Sözleşmeye göre tasdik, ancak bir işlem veya belgedeki imzanın doğrulunun, imza sahibinin ne sıfatla hareket ettiğinin ve gerektiğinde bu işlem veya belgedeki mühür veya damganın hangi makama ait olduğunun tasdiki anlamına gelir.

MADDE 2.

Âkit Devletlerden her biri aşağıda gösterilen işlem veya belgeleri, diğer âkit Devletin bunları veren makamının imzasını, gerektiğinde mühür veya damgasını taşıması ve tarih konulmuş olması şartı ile, tasdik veya benzeri bir formalite armaksızın kabul eder :

1. Kullanma amaçları ne olursa olsun, gerçek kişilerin şahsî hallerine, ehliyetlerine veya aile durumlarına, vatandaşlıklarına, ikametgâh veya meskenlerine ait işlem ve belgeler.
2. Evlenme akti yapılması veya diğer bir şahsî hal işlemi düzenlenmesi amacıyla verilen her türlü belgeler.

MADDE 3.

2 nci madde de sözü edilen bir işlem veya belgenin, diplomatik veya başka bir resmî yolla iletilmemiş olduğu hallerde, imzanın doğruluğu, mühür veya damganın hangi makama ait olduğu, imza sahibinin sıfatı üzerinde ciddi bir şüphe doğar ise, belgenin kendisine sunulduğu makam belgeyi veren makamdaki bu belgeyi doğrulatabilir.

MADDE 4.

Doğrulama isteği, örneği bu sözleşme ekli çok dilde bir form vasıtasıyla yapılır. Bu form, doğrulanacak işlem veya belgeyi veren makama doğrudan doğruya bu belge ile birlikte iki nüsha halinde gönderilir.

MADDE 5.

Doğrulama işlemi ücretsiz yapılır ve cevabı, işlem veya belge ile birlikte doğrudan veya diplomatik yolla mümkün olan en çabuk bir şekilde geri gönderilir.

MADDE 6.

Bu Sözleşme tasdik, kabul veya tasvip edilecek ve tasdik, kabul veya tasvip belgeleri İsviçre Federal Hükümetine tevdi edilecektir.

MADDE 7.

Bu Sözleşme üçüncü tasdik, kabul veya tasvip belgelerinin tevdiinden itibaren üçüncü ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Bu Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra onu tasdik, kabul veya tasvip edecek imza sahibi devlet yönünden, bu tasdik, kabul veya tasvip belgesinin verilmesini izleyen, üçüncü ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

MADDE 8.

Bu Sözleşmeyi imzalamamış olan Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu Üyesi Devletler ile Avrupa Konseyi üyesi Devletler, bu Sözleşmeye yürürlüğe girmesinden sonra katılabilirler. Katılma belgesi, İsviçre Federal Hükümetine tevdi edilir. Sözleşme, Katılan Devlet bakımından, katılma belgesinin verilmesini izleyen üçüncü ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

MADDE 9.

Bu Sözleşmeye hiçbir «çekince» konulamaz.

MADDE 10.

Her Devlet; imza, tasdik, tasvip, kabul veya katılma veya daha sonra herhangi bir zamanda, bu Sözleşmenin Milletlerarası seviyede adına hareket ettiği ülkelerin bütününde veya bu ülkelerin bir veya birkaçında uygulanacağını beyan edebilir.

Bu bildirim, İsviçre Federal Hükümetine yapılacak ve Sözleşme hükümlere adı geçen devlet için Sözleşmenin yürürlüğe girmesi sırasında veya daha sonra bildirim alınacağı ayı izleyen üçüncü ayın birinci günü hüküm ifade edecektir.

Sözleşmenin teşmiline ait her beyan, İsviçre Federal Hükümetine yapılacak bir bildirimle geri alınabilecek ve Sözleşme adı geçen ülkede, sözü edilen her bildirim alınacağı ayı izleyen üçüncü ayın birinci günü uygulanmadan kalkacaktır.

MADDE 11.

Bu Sözleşme bir süre ile sınırlı olmaksızın yürürlükte kalacaktır.

Bununla birlikte, bu Sözleşmeye taraf olan her Devlet, Sözleşmenin Kendi açısından yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıllık bir sürenin geçmesinden sonra, her zaman anlaşmayı feshettiğini bildirme hakkına sahiptir. Bu fesih ihbarı İsviçre Federal Hükümetine bildirilecek ve bu bildirim alınmasını izleyen altıncı ayın birinci gününden itibaren geçerli olacaktır. Sözleşme diğer Devletler arasında yürürlükte kalacaktır.

MADDE 12.

İsviçre Federal Hükümeti Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu üyesi Devletlere ve bu Sözleşmeye katılmış olan diğer bütün devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir.

- a) Bütün tasdik, kabul, tasvip veya katılma belgelerinin tevdiini;
- b) Sözleşmenin yürürlüğe girdiği her tarihi;
- c) Geçerlilik kazanacağı tarihle birlikte, Sözleşmenin teşmiline veya bunun geri çekilmesine ilişkin her bildirim;
- d) Geçerlilik kazanacağı tarihle birlikte, Sözleşmenin feshine ilişkin her bildirim;

İsviçre Federal Hükümeti, 1 inci paragraf uyarınca yapılacak her beyandan Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu Genel Sekreterini haberdar edecektir.

Bu Sözleşme yürürlüğe girer girmez aslına uygun tasdikli bir örneği, Birleşmiş Milletler Şartının 102 nci maddesi uyarınca, tescil ve yayınlanması amacıyla İsviçre Federal Hükümeti tarafından Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir.

Bu Sözleşme, usulüne uygun olarak bu konuda yetki verilmiş temsilciler tarafından imzalanmıştır.

Atina'da 15 Eylül 1977 tarihinde aslı İsviçre Federal Hükümeti arşivine konulmak ve tasdikli birer örneği diplomatik yolla Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu üyelerine gönderilmek üzere Fransızca olarak bir nüsha halinde düzenlenmiştir. Ayrıca aslına uygun tasdikli bir örneği Milletlerarası Ahvali Şahsiye Komisyonu Genel Sekreterine gönderilmiştir.

